

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2002/2019
23.10.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац, Бранка Станића, др Драгише Б. Слијепчевића и Татјане Матковић Стефановић, у парници из радног односа тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЂЂ из ..., ЕЕ из ..., ЖЖ из ..., ЗЗ из ..., ИИ из ... и ЈЈ из ..., чији је заједнички пуномоћник Славиша Вукосављевић и Предраг Губеринић, адвокати из Београда, против туженог "КК" АД ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3499/18 од 21.12.2018. године, у седници одржаној 23.10.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3499/18 од 21.12.2018. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3499/18 од 21.12.2018. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1088/13 од 17.07.2018. године у делу којим је одбијен захтев тужилаца за исплату накнаде на име топлог obroка и регреса и у делу одлуке о трошковима поступка и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1088/13 од 17.07.2018. године није дозвољено проширење тужбе на Акционарско друштво "ЈЛ" са седиштем у ..., као из поднеска тужилаца од 07.10.2016. године. Обавезан је тужени "КК" да тужиоцима на име мање исплаћених зарада по основу сменског рада исплате главни дуг са припадајућом законском затезном каматом на сваки месечни износ за периоде и у износима ближе описаним у том делу изреке. Преко досуђених износа тужбени захтеви су одбијени. Одбијен је и захтев тужилаца да се обавезе тужени да им исплати накнаду на име топлог obroка и регреса износе у периодима ближе описане у изреци. Обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 819.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3499/18 од 21.12.2018. године потврђена је првостепена пресуда и одбијене жалбе тужилаца и туженог. Одбијен је

захтев тужилаца да се обавезе тужени да им накнади трошкове жалбеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужиоци су изјавили ревизију на основу члана 404. ЗПП, због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена због потреба уједначавања судске праксе.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у утуженом периоду обављали рад код туженог по основу уговора о раду и анекса уговора о раду. После статусних промена код туженог премештени су код Акционарског друштва "ЈЛ". По уговорима о раду закљученим са туженим и анексима уговора о раду тужиоци су обављали послове ближе описане у нижестепеним пресудама. Код туженог су радили у сменама 12-24 часова. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке тужени је за сменски рад тужиоцима обрачунавао са увећањем од 4% у складу са ефективним радом и усвојеном режиму вожње, признато им је право на топли оброк и регрес почев од 01.01.2006. године, а методологија исплате путем увећане цене радног часа. Трошкови топлог оброка за исхрану у току рада и регреса за годишњи одмор обрачунат је према важећим подзаконским актима, Општем колективном уговору и то регрес у висини једне нето зараде у привреди Републике Србије из претходног месеца, а топли оброк 20% од једне нето зараде из претходног месеца сходно броју радних дана и Општем колективном уговору. Према ОКУ за топли оброк и регрес је од 01.01.2009. године регрес у висини 75% од нето зараде у привреди Републике Србије из претходног месеца, топли оброк 15% од једне нето зараде из претходног месеца сходно броју радних дана у месецу. Према обрачунским листама за све тужиоце обрачун и исплата зараде је вршена по свим основима наведеним у налазу и мишљењу вештака осим исплате топлог оброка и регреса.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужиоци имају право на увећање зараде за сменски рад од 26% јер им тај рад није вреднован при утврђивању основне зараде, кроз увећан коефицијент за обрачун основне зараде, због чега је усвојио захтев тужилаца. При томе су одбили захтев тужилаца за период од јануара 2008. до јануара 2010. године јер је протекао законски рок од три године из члана 196. Закона о раду. Захтев тужилаца за накнаду регреса и топлог оброка у целисти је одбијен закључујући да је у општем акту послодавца прописано да се у цену радног часа урачунава и вредност по основу регреса и додатка за исхрану у току рада; па тада запослени не може остварити накнаду ових трошкова јер је то право остварио кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада. Када уговор о раду и Колективни уговор не утврђују висину накнаде ових трошкова већ се као овде општим актом одређује, да се они урачунавају у цену радног сата, по оцени

нижестепених судова запослени онда не може потраживати посебну исплату новчаних износа из ових основа јер нема одговарајућег Колективног уговора као општег акта, као иструмента за њихову конкретну реализацију. Општи колективни уговор је престао да важи 24.09.2005. године истеком рока од шест месеци од ступања на снагу Закона о раду из 2005. године на основу члана 284. став 2. Закона о раду, а примена Општег колективног уговора у погледу ових права предвиђених чланом 32. алинеја 6. и 7. привремено је одложено у складу са споразумом о развоју социјалног дијалога којим је одређено да ће датум почетка његове примене бити одређен посебним анексом Општег колективног уговора (чл. 1. и 2. анекса 2 Општег колективног уговора) који у међувремену није закључен.

Основано се у ревизији указује да је због непотпуно утврђеног чињеничног стања дошло до погрешне примене материјалног права.

Посебни колективни уговор није утврдио однос зарада и осталих примања које улазе у зараду, нити је то учињено уговором о раду иако им то право закон признаје. Последице нејасног општег акта не сме да трпи запослени. Ако јача уговорна страна (послодавац) припреми текст уговора (као у овом случају), нејасне или недовољно одређене одредбе тумаче се у корист друге стране (члан 100. ЗОО). Када општи акт, уговор о раду, а ни обрачунска листа не конкретизују и не врше раздвајање (тужени ни вештаку о томе није доставио прецизне податке), ово право тужиоцу треба признати (Закон о раду га признаје у члану 118). Из свих истакнутих разлога, имајући у виду и да тужени, на кога пада терет доказивања, није до закључења главне расправе извршио прецизирање и раздвајање регреса и топлог obroка у структури зараде, тужиоци имају право на ову накнаду.

С обзиром на то да по оцени ревизијског суда тужиоци имају право на ову накнаду, али како у поступку пред нижестепеним судовима није извршено раздвајање потраживања које је застарело од потраживања које је основано, то су нижестепене пресуде морале бити укинуте.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и донети нову одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић